

**XV. évf. 1. szám
2025. január**

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba
ISSN 2062-5782

Tartalom

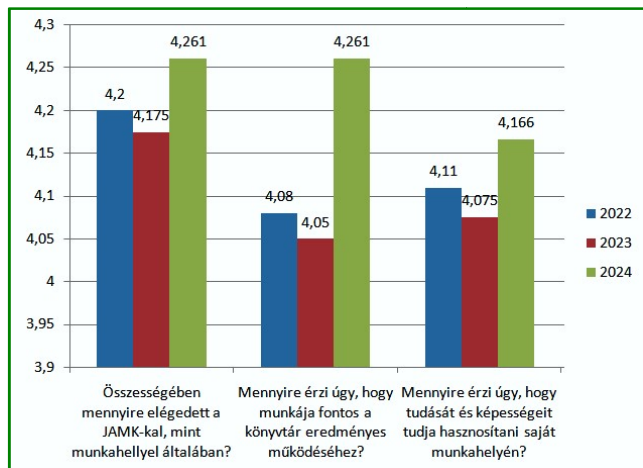
Megyei körkép	3
Megható évzárás - MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	3
Beköltözött a könyvtárba a karácsony szelleme - SUGÁR GABI	3
Robinson Kruzo a lakott szigeten - NÁSZ JÁNOS, JAMK	4
Óévbúcsúztató Tájoló - FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	5
Irány Irán! - NÁSZ JÁNOS, JAMK	5
Luca, Krampusz és Télapó a decemberi Helyi értékben - MÁRKU MÓNICA, JAMK	6
Agora Kerekasztal Fórum 2024-ben is - MÁRKU MÓNICA, JAMK	7
Adventi szöszmötölő a Helischer József Városi Könyvtárban -	
HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA, SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM	7
„A karácsonyhoz más is kell, mint a karácsonyi kellékek: életforma kell hozzá.” - DUDÁS JUDIT, KOMÁROM ...	7
KSZR körkép.....	9
Újabb évzárás a KSZR-ben - FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	9
KITEKINTŐ	10
10. Szent Borbála Hagyományőrző Emlékülés - MÁRKU MÓNICA, JAMK.....	10
GYEREKSAROK	11
Mikulás napi programok a József Attila Könyvtárban - MÁRKU MÓNICA, JAMK.....	11
Csupafül kutyaful - SULLER ILDIKÓ, JAMK	11
Képeslapkészítő foglalkozás - MAKÓ LILIÁNA, TATA.....	12
Helytörténet, honismeret	13
Kecskés Éva családregegyét mutattuk be a novemberi Helyi értékben - MÁRKU MÓNICA, JAMK.....	13
Könyvtári sajtófigyelés	14
2024. december	14

Megható évvárás

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

December 16-án a József Attila Könyvtár munkatársai összeültek, hogy együtt vessenek számot az évvel, gyorsan búcsúzzanak is el tőle, majd jól megtömve a bendőjüket készüljenek a hosszú téli szabadságra.

A program évek óta ugyanaz. A még november folyamán kitöltött munkahelyi elégedettségmérő ívek értékelése az első napirendi pont. Nagy örömmel konstatáltam, hogy minden tekintetben, kivétel nélkül elégedettebbek a könyvtárosok, mint a tavalyi évben. Itt csak egyetlen grafikon álljon, mely az általános elégedettséget mutatja 2022-2024 között:

Kollégáink minden esztendőben teljesítményértékelésen is részt vesznek. Ugyanazon kritériumok alapján értékelik saját magukat, ha van, beosztottaikat, közvetlen munkatársaikat, illetve közvetlen főnökeiket, valamint az igazgatót és az

igazgatóhelyettest is. A két utóbbi értékeléseit szedtem össze és mutattam be, egy évben egyszer tehát biztosan kapunk visszajelzést mi is a dolgozóinktól.

Beszéltünk még egy kicsit a Könyvtári Kihívás pályázatról is, majd kiosztottam az elismeréseket a 2024-ben legmagasabb szinten teljesítő kollégáknak. Igazgatói Elismerő Oklevelet kapott Zantleitner Laura tájékoztató könyvtáros, ifjúsági referens, valamint Pukló Dániel informatikus. A Megyei Könyvtárért Díjat Suller Ildikó, gyermekkönyvtárunk vezetője nyerte el, őt szereztem az egész megye ismeri és szereti.

Közben megérkeztek az éppen ráérő nyugdíjas kollégáink is (ez az év újítása volt, remélem egyre többen jönnek majd hívásunkra), falatoztunk, beszélgettünk, jól éreztük magunkat.

Minden kollégámnak a JAMK-ban és megyeszerte köszönöm az éves munkáját – megyünk előre továbbra is, rendületlenül!

Beköltözött a könyvtárba a karácsony szelleme: mindenki dalra fakadt a tudomány templomában

SUGÁR GABI

Megérintette a karácsony szelleme azokat, akik részt vettek a Bárdos Lajos Vegyeskórus József Attila Könyvtárban rendezett adventi hangversenyén. A tudomány templomának aulája zsúfolásig megtelt. A már hagyományos koncert a Kodály Zoltán Általános Iskola Kicsinyek Kórusának előadásával indult. Sinka Melinda vezetésével adtak elő az ünnepkörhöz kapcsolódó dalokat. Felcsendült többek között az Adventi hírnök, és Karácsonyi kántálás is Erdélyből.

Gyalócai Kitti mesés hangjával varázsolta el a vendégeket, s adta elő Demjén Ferenc dalát, majd a Bárdos Lajos Vegyeskórus vezetője Szeimann Zsuzsanna és Várkonyi Olivér, a tehetséges ifjú karmester dirigálta az idén harminc esztendeje működő együttest. Elhangzott: korábbi karnagyuk, Lőrinczy Margit 1994-ben kezdeményezte, hogy vegyék fel a kiváló zeneszerző, karnagy, zenetudós nevét. A jubileum alkalmából a Tulipános Ház dísztermében telt ház előtt tartottak hangversenyt. Ahogy mindig zsúfolásig megtelik a Szelim barlang a hagyományos Bakancsos Koncerten is. Néhány éve adventi koncerteket is adnak, s ennek kiemelt állomása a könyvtár.

A karácsonyi izzók meghitt fényében adták elő a műsorukat. Közreműködött a női kar, valamint a KANárik, a Tatabányai Árpád Gimnázium férfikara. Felcsendült népdalcsozor, az *Ave Maria* és a csodálatos műsort a *Stille Nacht* zárta. Hagyomány, hogy Szeimann Zsuzsanna megénekelteti a látogatókat is, ezúttal százötvenen énekelték a koncert végén: „Áldjanak az égiek/Fény kíséren és szeretet/Bármerre jársz”

Fotók: TCSF

Robinzon Kruzo a lakott szigeten

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Könyvtárunk és az Új Forrás folyóirat közös rendezvényeként ma Adventi ajándékműsorral kedveskedett hűséges olvasóinknak, látogatóinknak, akik ebben az évben olyan sokszor felkerestek bennünk és nemcsak igénybe vették sokrétű szolgáltatásainkat, hanem személyes kapcsolataink során olyan sokszor elmondták igényüket, véleményüket, hogy minél jobban és igényesebben tudjuk munkánkat végezni.

Fotó: TCSF

A szép számú jobbára helyi és környékbeli közönség most első ízben találkozhatott a Makám együttes alkalmi triójával a Robinzon Kruzo-val.

A formáció nevét nem más, mint az ötletgazda és gitáros-énekes már több évtizede pályafutásának csúcspontját élő tatabányai származású és azóta is lokálpatrióta Krulik Zoltán nevét rejti, akik így ebben a formában első ízben léptek fel nálunk. Kézdy Luca gyönyörű hegedűjátékával és Bata István gitárkíséretével számos műfajon, így a blues, sanzon, jazz, rock hangzáson keresztül, többnyire kortárs magyar versek, Cseh Tamás, Másik János, Baksa-Soós, Jász Attila és mások ihlette megzenésített verseik hangzottak el. A számok közötti kommentárokból Zoli felsőgallai, bánhidai és a városhoz több élményhez kötődő saját történeteit idézte fel. A hallottakból, idézve, kiemelve: *a tél küszöbén, csak a szerelem a fény és a reggel átmossa színét a hang. A lebontott várótermet lassan felejtí a szív, hiába várja a múlt csatlakozását az élet záródoklatában, de megistenülve a színpadon a zene, a dal mindig megmarad.*

Végezetül úgy tűnik, rendeződik legalább is egy kis időre a folyóirat kiadásának sorsa. Csoda történt jelentette be örömmel Jász Attila/ Csendes Toll főszerkesztő. Mikor is nem, ha most amikor ennek ideje van!

(József Attila Könyvtár és az Új Forrás folyóirat közös adventi ajándékműsora. 2024. december 17.)

2024. december 13-án, amikor egyesek a Luca-székét kezdték el faragni, mások meg varázslásokkal és jóslásokkal készítették elő az új esztendőt, a Tájéoló Könyvklub tagjai **Bauer Barbara** *Vörös posztó* című könyvéről cserélték ki gondolataikat.

Mindig kíváncsian várom ezeket a találkozókat, mert a klubtagok beszélgetései minden esetben új szemléletmódot, a könyvről kialakított véleményemtől akár teljesen eltérő keretet adnak a számomra. Ennek révén árnyaltabb kép alakul ki bennem a tárgyalt regényről, ráirányítódik a figyelmem olyan mondatokra, gondolatokra, melyek felett olvasás közben elsiklottam, és még az is előfordulhat, hogy a beszélgetés után ismét kezembe veszem a könyvet, hogy új alapokon indulva fedezzem fel a benne rejlő tartalmat.

Tudom, hogy ez a hozzáállás a könyvekhez és mások véleményéhez nemcsak engem jellemez a csoportból, hiszen számtalanszor hallottam már a klubban a beszélgetés után, hogy újra el akarta valaki olvasni a tárgyalt könyvet, vagy, hogy a kezdetben félretett, félbehagyott regény új esélyt kapott az olvasótól, miután mások beszéltek róla. Ennek a nyitottságnak egymás és a könyvek iránt azonban feltétele van: olyan bizalmi légkör szükségeltetik hozzá, ahol meghallgatjuk és elfogadjuk egymás véleményét, ahol mindenki bátran elmondhatja a gondolatait, és nincs szükség arra, hogy a konformitás vagy a kirekesztéstől való félelem miatt egy követ fűjjünk. Azt hiszem, a Tájéoló Könyvklubban ez adott, és ennek köszönhetően szinte egy kezemen meg tudom számolni, hogy az elmúlt másfél évben hány olyan könyvet olvastunk el és tárgyaltuk ki, amely mindannyiunknak maradéktalanul tetszett, melyről csak pozitívan és szuperlatívuszokban tudtunk megnyilvánulni.

E hosszas bevezetés nem pusztán a Tájéoló

Könyvklub múltjára való visszatekintés céljából íródott, hanem előkészítésül legutóbbi találkónk leírásának is, amikor ismételt nem alakított ki egységes véleményt a csoportban a *Vörös posztó* című könyv. A művet maradéktalanul elfogadók szerint a transzgenerációs traumák szép kibontása volt a regény legfőbb erénye. A szereplők közül többen a galériatulajdonos Kárpáti Ádám személyiségét, nyugalmát, nyitottságát emelték ki, mint pozitív motívumot. A színekkel való játék, a négy nemzedék sorsát végigkísérő, fordulatos történet több olvasó tetszését nyerte el. Beszélgetéseink során visszatérő téma volt a könyv fókuszsa, az, hogy a nehezen járható, keserves, sokszor fájdalmas önismereti utazás végül megtisztuláshoz, igazlathoz vezethet, és az éveken, sőt generációkon át cipelt terhek lekerülhetnek az egyén válláról. Nagy kincs, amikor egy csoportban valaki megosztja a történet személyes élményeire, életéhez való kapcsolódását, mivel ez a csoporttagok közötti legnagyobb bizalomról árulkodik. Ezen a beszélgetésen hallottunk erre példát. Egyikünk arról számolt be, mennyire megfogta őt az a regénybeli élethelyzet, amikor az anya hiába ismeri a gyermeke traumáját, mégis tehetetlen, mert nem tud segíteni neki. Ennek leírása a könyvben rendkívül hiteles. A könyvről való képet azonban árnyalta, hogy nem mindenki kívánczolt erre a transzgenerációs történetvonalra felülni, mivel a téma többek megítélése szerint lerágott csont. A szereplők közül különösen éppen Kárpáti Ádám nem megfogható figura. A szituáció, mely kereketet ad a családtörténet kibontásának nem életszerű, és a fejezetekhez kapcsolódó „bölcsségek” is erőltettek, elcsépeltek.

Mindent egybevetve, nyitottan közelítve a könyvhöz, mindannyian találtunk azonban benne olyan gondolatot vagy szituációt, melyből meríteni és fejlődni tudunk.

Mi más lenne az olvasás értelme, ha nem ez?

(Katalógusunkban: <https://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b305444>)

Irány Irán! NÁSZ JÁNOS, JAMK

Egy történelmi város *Perzsiából: Iszfahan* címmel tartotta vetített képes bemutatóját, majd képeinek kiállítását, Tarján Sándor fotóművész a József Attila Könyvtárban, az év decemberének első keddjén, érdeklődőinknek. Az alkotó egy

előadássorozat a Világjárók részeként egy kicsit misztikusnak, mesebelinek tartott, ám korai civilizációkkal is már lakott terület jelentős települését kereste fel még 2019-ben. Iszfahan ma is meghatározója a helyi kultúrának, közigazgatási

központ, csaknem egy budapesti lakosságszámmal. A bemutató képeit követve képzeletben végig járhatjuk a karavánutak és selyemutak találkozásánál különböző korok történeteit.

Egykor pártus-szkíta központ, feltehetően római katonai tábor, majd arab és mongol behatás alapozta meg Abbaz sah kalifátusát a 17. században. Igazán ez az időszak volt a világvárossá alakulás csúcspontja. Építészeti csodaként, a város mára az UNESCO védelme alatt áll a Föld

második legnagyobb zárt terével geometrikusan elrendezett centrumaként. A központi tér minden szegmense más-más jelentéstartalommal bír. Így a vallás, kormányzás, tudomány, védelem hatalmi metaforáinak szakrális elrendezésével. A Sah mecsetjének öt minaretjét itt mindenhol díszes kerámiák borítják és mindegyik berakásának különös jelentéstartalma van. A Folluk mecset a kultúra és tudomány palotája. Maga a nagypalota az ÁliGapu híres zeneterméről, akusztikájáról, a Bazár a kereskedelmet szervezi össze és a Híd 33 a fiatalok találkozóhelye, de egyben víztárolók szabályozójaként funkcionál. Iszfahan a perzsa szőnyeg hazája is egyben a kézműipar, ötvös- és kerámiaművészet mellett. A pompás épületek funkcionálisan a belső építészet által kialakítva, gazdagon díszített megtervezett közösségi tereknek, találkozóhelyeknek, teázóknak is helyet adnak, szolgálnak. Ezen az estén a bemutatótól és kiállítástól, ha csak pillanatokra is rögzítve, de egy tőlünk messze elterülő ország gyönyörű kulturális kincseit kaphattuk meg ajándékba ezen a délutánon, koraestén.

(Tarján Sándor: Egy történelmi város Perzsiából: Iszfahan vetített képes előadás és fotókiállítás. József Attila Könyvtár, Tatabánya, 2024. december 3.)

Luca, Krampusz és Télapó a decemberi Helyi értékben

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

December 10-én dr. Csanádi Viktor hiedelemkutatóval jártuk körül az adventi ünnepkör népi hiedelmeit *12 zord éj, avagy az ünnepek közötti időszak hiedelmei és legendái* című előadásával. A téli ünnepkör hiedelmei már az ókortól jelen voltak. Ausztria, Németország, Olaszország és Magyarország hiedelemvilága hasonlóak egymáshoz, valószínűleg a területi közelség miatt. A karácsonytól vízkeresztig tartó időszak az év legfélelmetesebb időszaka. Hamar sötétedik, nincsenek már kerti és mezőgazdasági munkák, az emberek unatkoztak, rengeteg szabadidejük volt. Mivel olvasni nem tudtak, sokat gondolkodtak a sötétben ülve, s kitaláltak szörnyeket, démonokat, mindent, amitől félni lehetett. Ekkor terjedt el a füstölés is, mint egy fertőtlenítő eljárás, amivel megtisztították az emberek magukat, házaikat és állataikat is a démonoktól. A karácsonytól vízkeresztig tartó 12 nap szokásainak alapvetően keresztény gyökere van, de van benne kereszténység előtti hatás is. Sok a párhuzam a pogány hitvilággal, de a szocializmus és a különféle ideológiagyártó éraknak is jelentős szerepük volt elterjedésükben. Ebben a tizenkét napban főként imával és böjttel védekeztek az emberek a megrontástól.

A hiedelemkutató előadásából megismerhetjük az említett időszak hiedelmeit, mítoszait és legendáit, valamint azok kialakulását. Lelepleztük a ma is ismert télközépi lények – mint a Luca, a Krampusz, a Télapó – eddig ismeretlen, valódi arcát. Szó volt a szóban forgó időszakban használt jövendölésekről, csapásmagyarázatokról, az elhárításról, a tilalmakról és az eljövendő jólét biztosításának népi módjairól is. A jövendöléseket főként időjárásra, házasságra/szerelemre és halálra használták. Megtudtunk olyan népi praktikákat is, melyekkel távol tudjuk tartani a gonoszt (pl. fokhagyma a kulcslyukba, fokhagymás kereszt az ajtóra, stb.). Szó volt tiltott tevékenységekről is, melyeket ezeken a bizonyos napokon ha csinál valaki, akkor balszerencse,

netán halál éri. Körül jártuk a Luca napjához, a Krampuszhoz, a Télapóhoz, a Karácsonyhoz és a karácsonyfához, az Újévhez és a Vízkereszthez

Agora Kerekasztal Fórum 2024-ben is MÁRKU MÓNICA, JAMK

December 9-én délelőtt a szokásoknak megfelelően összeült az Agora Kerekasztal Fórum. A megjelent tagokat Seffer Edina, a Vértes Agorája szakmai igazgatója köszöntötte. Ezt követően Bihary Petra az Agora nemzetközi kapcsolatok és közösségfejlesztő munkatársa az iskolai közösségi szolgálat kapcsán, a 2025-re tervezett I. Tatabányai IKSZ Börze programját ismertette. A nemrég elkészült Vértes Agorája applikációt pedig Szentgyörgyi Krisztina marketingvezető mutatta be. A Fórum zárásaként a már több éve felmerülő közös felület, úgynevezett eseménynaptár kérdéseit, megvalósításának lehetőségeit, problémáit vitatták meg a fórumon résztvevők. Ennek kapcsán az a megállapodás született, hogy

kötődő szokásokat és hiedelmeket. Ötleteket kaptunk ahhoz, milyen varázslatokkal tudunk jólétet biztosítani a következő évre.

előzetes kérdőívezést követően 2025 január-február körül ismét összeül a Fórum, hogy megalkossanak egy közös programnaptár tervezetet.

Fotó: A Vértes Agorája

Adventi szöszmötölő a Helischer József Városi Könyvtárban HAMOSNÉ SZÓKE ANNA, SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM

Új kezdeményezéssel szólítottuk meg az esztergomi olvasókat decemberben. Minden látogatót, aki (vicces) karácsonyi pulcsiban látogatott hozzánk, édességgel jutalmaztuk. A felnőtt- és a gyermekkönyvtárban is szép számmal akadtak, akik a kedvünkért így jöttek el könyvtárba.

December 13-án a Helischer József Városi Könyvtárban tartottuk meg az Adventi Szöszmötölőt, mely csodás, ünnepváró családi program volt. Minden korosztály képviseltette magát.

Készítettünk adventi kopogtatót, horgoltunk karácsonyi díszeket, ültettünk Luca-búzát, készült újévi kismalac, és csillogó-villogó papírhópehely is. A kicsik és a felnőttek is egyaránt jól érezték magukat. Az esemény folyamán négy

könyvtári munkatárs segédkezett, hogy mindenki számára emlékezetes maradjon a délután.

„A karácsonyhoz más is kell, mint a karácsonyi kellékek: életforma kell hozzá.”

DUDÁS JUDIT, KOMÁROM

Amikor a decemberi programok összeállításával foglalkoztunk, nekem a fenti idézet jutott eszembe. Hogyan tudjuk ezt megvalósítani, betartani a könyvtárunkban?

Igen, a kellékek adóttak: a karácsonyi díszek, a karácsonyi dekorációk, a karácsonyfa is megvan. Karácsonyi hangulatot varázsoltunk a felnőtt és a gyermekrészlegen is. A gyermekrészleg

(Márai Sándor)

díszítéséről készült fényképeket elküldtük a Telegdi Ágnes által meghirdetett Karácsonyi könyvtárak bemutatójára, versenyébe. Szavazásra hívtuk fel Olvasóinkat, hogy tetszésük nyilvánításával támogassák a könyvtárunkat.

Nálunk szellemi táplálék könyvek formájában is van bőségesen. Már hagyománnyá vált a Vitrin kiállítás sorozatban összeállított karácsonyi

könyvkiállítás. Ezen az éven Kiskarácsony, nagykarácsony – a karácsony története volt a címe. A könyvek kölcsönözhetőek voltak, így folyamatosan pótoltuk az ajánlott olvasmányokat.

Ez az ünnep az ajándékozásról is szól. A Mikulás kosarába a felnőtt részlegünkben zsákba-macska könyveket rejtett el, melyekből a „jól viselkedők” ajándékba kaptak. Gyermekrészlegünkön képeslap és írott sztorigyűjtést hirdettünk a magányos, idős embereknek. Kicsiktól és nagyoktól vártuk az üdvözlőleveleket, írásokat és rajzokat. Az összegyűjtött anyagból kiállítás készült, a legjobb és legszebb történeteket a Komáromi Idősek Otthonába vittük és ott felolvastuk. A műsorban segítségünkre voltak a Szent Imre óvoda ovisai is, akik énekeltek, szavaltak a meghatódott lakóknak. Örülünk, hogy látogatásunkat már nagyon várták az idősek, hiszen ismernek bennünket, rendszeresen járunk hozzájuk más alkalmakkor is.

Diaszerda

A sötét, borongós időszak a Diaszerda – filmvetítésnek nagyon kedvezett. Nemcsak egyéni kis látogatók jöttek a mesékre, de az ovis csoportok is szívesen foglalták le a meghirdetett időpontokat. Azok a gyerekek, akik karácsonykor saját kézműves ajándékkal szerettek volna kedveskedni a szülőknek, az adventi kézműves délutánon nálunk elkészíthették a meglepiket.

Csodálatosan jó érzés, megtiszteltetés és kölcsönös szeretet kimutatása volt a Kálmán herceg – Illés György könyvbemutatója, kivel Klemen Terézia beszélgetett. Mindketten jó barátaink, olyan emberek, akikkel az ember szívesen tölti az ünnepek előtti időszakot, sokat tanulhattunk és tanulhatunk tőlük.

A Kertbarátok körében a gyümölcstermő növények metszés alapjairól mesélt Herold Ferenc. És hogyan jön ez a karácsonyi témához? A kertészkedés az életforma. Megtudtuk, hogy aki az ünnepek alatt például nemcsak heverészni szeretne (meg sokat olvasni), az vegye elő a metsző ollót és mehet metszeni, mert azt bizony el kell már most kezdeni.

Igazán nagyon mozgalmas és izgalmas évünk volt. Ideje volt picit lassítani, elgondolkodni a mindennapokról és az ünnep jelentőségéről.

V. Kulcsár Ildikó

Három különböző előadásunk, előadónk volt: V. Kulcsár Ildikó: *Te vagy az ajándék*, Kiss Máté evangélikus lelkész: *Eljött közénk!* és Kiss Krisztina, Nagy Krisztina: *Téli napforduló mesék felnőtteknek*. Az ünnep megélését, megértését három különböző aspektusból hallottuk.

Végül pedig „*Kedves Jézuska, ezen a karácsonyon hadd mondjak én is egy vágyat.*” (Márai Sándor) – legyen meg nemcsak karácsonykor a karácsonyhoz illő életformánk.

Újabb évzárás a KSZR-ben

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A sok munka után a december már legtöbbször a szórakozásról és a pihenésről szól. A kis-településeken azonban még ilyenkor is próbálnak a kollégák különféle programokkal az olvasók kedvében járni. A Mikulás-ünnepségek, az adventi koncertek, a bábelőadások, a családi kézműveskedések és a színházi előadások mindmind hozzájárulnak a kellemes karácsonyi készülődéshez.

Ilyenkor év végén mi is mindig összegzést készítünk a mögöttünk álló időszakról, és meghívjuk a könyvtárosokat egy évbúcsúztató ünnepségre is. December 13-án tehát feldíszítettük az irodánkat, tálcára raktuk a finomabbnál finomabb süteményeket, kávét és teát főztünk és becsomagoltuk az ajándékokat. Ugyan csak kis létszámú csapat gyűlt össze nálunk, de annál vidámabb és informatívabb beszélgetéseket folytathattunk a kollégákkal.

Kiosztottuk a „szokásos” díjainkat is:

Az 1000 fő alatti lakosú települések közül **Kisigmánd**, az 1000-2000 fő közöttieknél **Szakszend** és a 2000 fő feletti lakossággal büszkélkedő községek kategóriájában **Bokod** lett a 2024-es év települési könyvtára. Mindhárom szolgáltatóhelyen a kollégák már hosszú ideje magas színvonalon végzik a munkájukat és folyamatos megújulás jellemzi őket.

„Az év Komárom-Esztergom vármegyei kistérségi könyvtárosa” vándordíjunkt 2024-ben visszatért a 2 évvel ezelőtti tulajdonosához Bajnára, hiszen ismét **Pósa Andreát** találtuk rá érdemesnek. Azon túl, hogy a kolléganő egész lényével a községi könyvtárért dolgozik, mindig újabb és újabb programokat vezet be az intézményben (2024-ben például elindult nála egy sakk szakkör is), amelyeknek köszönhetően már a bajnai lakosság minden korosztályát (babáktól az idősekig) bevonzotta valamilyen módon a könyvtárba. Munkájához további sok sikert és kitartást kívánunk!

10. Szent Borbála Hagyományörző Emlékkülés

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

A Tatabányai Múzeum és a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány 2024. december 3-án tizedik alkalommal rendezte meg Szent Borbála Emlékkülését a Tatabányai Múzeumban. A konferencián először Pál Gabriella, a Tatabányai Múzeum igazgatója Szent Borbála ma is élő kultuszáról beszélt, majd Szücsné Posztovics Ilona polgármester asszony köszöntötte az egybegyűlteket. Nyitó beszédében ő is kiemelte a bányász-hagyományok ápolásának, őrzésének fontosságát. Ezt támasztja alá az is, hogy a tatabányai önkormányzat a 2025-2029-es időszakban mintegy 2,4 milliárd forintból, melyhez 1 milliárd forint önerőt az önkormányzat biztosít, felújítja a Bányászati és Ipari Skanzent. A meglévő épületek felújítása mellett egy látogatóközpont is kialakításra kerül az említett időszakban. Emellett nagy gondot fordít az önkormányzat a bányász-hagyományokat ápoló kulturális csoportok támogatására is. Polgármester asszony beszédét követően Kiss Vendel, a konferencia levezető elnöke az első előadót szólította a pulpitushoz. Kis József bányamérnök a tatabányai vízaknáról mesélt az érdeklődőknek. Előadásából megismerhettük a vízbányák történetét és szerepét, a karsztvíz veszélyeit a dunántúli bányászatban, a vízemelés problémáját a Dunántúli-középhegység területén. A tatabányai XIV/A és XV/C vízaknák létrejöttét és működését, eddigi fejlesztésüket és termelési adataikat. Kis Józsefet Tárjáni Antal erdőmérnök-fotóművész követte előadásával, mely a rekultivációról szólt. Vagyis a bányászati tevékenységek miatt elpusztult termé-

zeti környezet, különösképpen a növényzet tudatos helyreállítása talajjavítással, ültetéssel. Szó esett ennek törvényi előírásairól is. Majd fotókon követhettük nyomon, milyen lett egy-egy ilyen terület a rekultiváció előtt és után. Mokánszki Béla bányagépészmérnök *Bányász nosztalgia II* című előadása üde színfoltja volt az idei konferenciának. Videofilmeken, archív felvételeken láthattuk, milyen volt a bányászok élete és mindennapi munkájuk a föld alatt és felett. A nosztalgiát követően Dr. Szemán Attila történész-főmuzeológussal a „Riesen” szó jelentőségét jártuk körbe a bányászat történetében. Ebből az előadásból gyakorlatilag azt tudtuk meg hogyan és miként alakultak ki a modern bányászat szállítóberendezései, az ún. csillék. A csilletörténi előadás után egy teljesen más témájú előadást hallgathattunk meg dr. Csáky Csaba címzetes egyetemi docens, a Magyarországon működő Mofettával, Szén-dioxid-terápiával az Egészségért Nemzetközi Egyesület alapító elnöke előadásában. Csáky úr az egykori tatabányai Gőzfürdőben is alkalmazott különleges – szénsavhős – gyógyászati eljárásról, eszközéről és mai lehetőségeiről szólt. Ezt követően Dallos István helytörténész fotóművész mutatta be Tatabánya egykori, bányászathoz kötődő épületeit, eszközeit csodálatos fotóin keresztül. A konferenciát Balogh Csaba kuratóriumi elnök zárta, aki ismertette a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány tevékenységét, kialakulását és történetét a kezdektől napjainkig.

Fotó: Márku Mónika

Mikulás napi programok a József Attila Könyvtárban

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

December 7-én délután Mikulás-napi programmal készültünk a gyerekek számára. A komáromi Bábusi Bábszínház tartott teltházas előadást *A Mikulás kesztyűje* címmel. Ezt követően saját gyermekeinkkel vártuk a Télapó érkezését, aki nemcsak az aprótalpuakat örvendeztette meg

ajándékokkal, hanem számunkra is örömet szerzett azzal, hogy személyesen iratkozott be könyvtárunkba. Csillogó szemű gyermekeink versekkel, mondókákkal, dalokkal várták az ősz szakállút, majd kézműves foglalkozáson hőembert készítettek papírpohárból.

Csupafül kutyafül

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Rendkívüli eseménynek voltak szemtanúi a gyanútlan könyvtárlátogatók 2024. december 11-én a TMJV József Attila Könyvtár olvasótermében:

„Nyitáskor két kutyus és két gazdi érkezett, (mesélte aztán a szomszéd asszonynak a kora reggeli olvasó,) ők a fonotékában táboroztak le, aztán besereglett egy egész osztály, azok meg a gyerekkönyvtárban ütöttek tanyát.

Egyik lányka kapott egy lapot, rajta egy szöveggel, bement a kutyusokhoz, lecsücsült melléjük a szőnyegre és felolvasott nekik! Biztosan mese lehet! – gondoltam, hiszen az ebek olyan nagy nyugalomban hallgatták a kicsi lányt. Az-

tán a kicsi lány kijött, és bement egy kissé bizonytalan fiúcska – olyan elsős formák lehetnek mindannyian – és folytatta az olvasást. Aztán a kicsinyek egymásnak adták a kilincset, az ebek meg csak hallgatták-hallgatták őket. Azok meg rendületlenül olvastak, néha simítottak egyet-egy Penny és Henri fején – mert így szólították ám őket a gazdijuk.”

Kutyaterápiás tréning indítása volt a célunk, meg is találtuk Gurdon Máriát, a Tatabányai 4X4 Terepjárós, Polgári Védelmi és Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagját, aki nyitott volt a feladatra. Azt kérte csupán, tartsunk egy próbát, s ha Penny nem ellenkezik, miért is ne? A biztonság kedvéért magával hozták Henrit a gazdájával, Dr. Kozári Karinával együtt. Működött! A két eb láthatóan szívesen hallgatta a csemetéket: nem szóltak közbe, nem helyesbítettek, békességben pihentek, és nagyon figyeltek az okos szemeikkel. Meg is állapodtunk abban, hogy havi rendszerességgel, egy-egy péntek délután 16 és 18 óra között 10 perces időbeosztással meghallgatnak más gyermeket is, aki gyakorolni szeretné a hangos olvasást. 2025. január 24-én rajtolunk!

Juhhé! Kutyajó dolog az olvasás!

Képeslapkészítő foglalkozás - szombaton egy igazán kreatív délelőttöt töltöttünk együtt!

MAKÓ LILIÁNA, TATA

Nagyon jól sikerült 2024. december 14-én a képeslapkészítő foglalkozásunk! Sok-sok képeslap készült szorgos alkotó és kreatív kezek alatt,

amik igazán egyedi és személyre szabott darabokat hoztak létre. Köszönjük mindenkinek, aki velünk alkotott, és megosztotta kreatív ötleteit!

Fotó: Goldschmidt Éva

Fotó: Goldschmidt Éva

Kecskés Éva családregényét mutattuk be a novemberi Helyi értékben

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

November 19-én a Héregen élő, immár kétkötetes (*Manófölde* (2024), *Etus* (2024)) nyugdíjas szerző nemrég megjelent *Etus* című családregényét mutattuk be. A program a Helyi érték sorozatban valósult meg. A szerzővel Márku Mónika, a rendezvénysorozat házigazdája beszélgetett. A családi hangulatú beszélgetésen kiderült, hogy az *Etus* című családregény, mely a szerző nagymamájának életét mutatja be, családi ösztönzésre íródott mintegy 1-1,5 év alatt. A történet a XX. század elejétől (1910-es évek) csaknem száz évet felölelve mutatja be a főhős (Etus) és családjának életét, miközben bepillantunk a 2. világháborús és az 1956-os budapesti eseményekbe is. Főszereplője a családszerető, jó természetű édesanya és nagymama, aki mindent elkövetett azért, hogy kiszakadjon bántó édesanyja és húga életéből és az első adandó alkalommal Budapestre költözött, hogy saját életét élje. Már megérkezé-

se pillanatában jóra/jobbra fordult a sorsa, hiszen szobalányként szállást és ellátást kapott egy kedves idős hölgnél. Nála dolgozott egészen annak haláláig. Jó kisugárzása, kedvessége, munkabírása miatt hamar talált magának új munkát egy cukrászda pénztárosaként. Gyakorlatilag ezt követően itt is dolgozott kisebb nagyobb megszakításokkal. A regényből kiderül, hogy a szeretett nagymama volt az, aki a családot egyben tartotta - nevelte unokáit, befogadta rokonait szerény kis lakásába - minden viszontagság ellenére is. Neki állít emléket könyvében Kecskés Éva. Mivel a regény nyelvezete egyszerű, minden szakkifejezéstől és idegen szótól mentes, így bárki számára könnyen olvasható és kedvező kritikákat kapott olvasóitól is. Megtudtuk továbbá, hogyan alakult a szereplők sorsa azóta és mik Éva írói tervei a jövőre nézve.

Kecskés Éva

Etus

HELYI ÉRTÉK ELŐADÁSSOROZAT

KECSKÉS ÉVA ETUS CÍMŰ, NEMRÉG MEGJELENT
KÖTETÉRŐL
MÁRKU MÓNIKA BESZÉLGET A SZERZŐVEL.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2024. december

1. A kőoroslánok nyomában / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 10. - ill.
-2024. november 13-án Tamás Zsuzsa gyermekkönyv-író volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége, aki A kőoroslán szíve című könyvét mutatta be a Kőkuti Általános Iskola diákjainak.
2. Az ünnepekre hangolódtak : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 286. sz. (2024. december 9.), p. 2.
-Zenés műsort szerveztek gyerekeknek a lábatlani Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtárban a Baribaris Zenekuckó közreműködésével.
3. Biztonságban a neten - Beszélgetés a digitális világ veszélyeiről és lehetőségeiről / Gábor Kitti. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 7-8. - ill.
-dr. Koronczai Beatrix klinikai szakpszichológus és dr. Lux Ágnes gyermekjogi szakértő voltak a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár vendégei, akik a bitonságos internethasználatról és a digitális világ kockázatairól beszélgettek Peer Krisztinával.
4. Csak tettük a dolgunkat! / Dudás Judit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 6.
-A komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár novemberi programjairól.
5. Egy boszorkányosan jó könyvbemutató margójára / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 9-10. - ill.
-2024. november 18-án Dományi Zsuzsanna gyermekkönyv író és könyvtáros volt a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége.
6. Holden Rose a tatai gyerekeket is elkápráztatta / Goldschmidt Zsuzsanna. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 11. - ill.
-Kovács Attila, alias Holden Rose 2024. november 4-én az olvasásról tartott előadást a helyi általános iskolák alsó tagozatos diákjainak.
7. Ismét lesz Radirozás a József Attila Könyvtárban : Gusztafik Tibor: Volt egyszer egy lemezlovas / Veér Károly. - In: Regio regia : a közép-dunántúli régió üzleti magazinja. - 24. évf. 166. sz. (2024.), p. 46. - ill.
-2025. január 14-én kerül bemutatásra Gusztafik Tibor Volt egyszer egy lemezlovas című könyve a tatabányai József Attila Könyvtárban. A szerző ajánlása könyvéhez.
8. Kína, ahogy én láttam / Illés Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 7. - ill.
-Érsek Erzsébet tartott úti beszámolót Kínáról a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
9. Könyv Fellner Jakabról / Goletz-Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 296. sz. (2024. december 20.), p. 4.
-A Fellner Jakab konferenciasorozat előadásából kiadott könyvet mutatták be a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
10. Könyvszeretgető / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 9.
-A tatabányai József Attila Könyvtár könyvszeretgető gyermekfoglalkozásáról.
11. Kőrösi Csoma Sándor és a Magyar Földrajzi Társaság kincsei – kiállítás megnyitó a könyvtárban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 5-6. - ill.
-2024. november 4-én a Magyar Nyelv Napja és a Magyar Földrajzi Társaság 150. évfordulóján (2022) útjára indított vándorkiállítás apropóján „Kőrösi Csoma Sándor és a Magyar Földrajzi Társaság kincsei” címmel nyílt poszterkiállítás a tatabányai József Attila Könyvtárban. A József Attila Könyvtár képzőművészeti galériáján megtekinthető kiállítást dr. Török Zsolt Győző egyetemi docens, a kiállítás kurátora nyitotta meg érdekes előadásával.
12. Michl József mesélt a kicsiknek / Goletz-Deák Viktória. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 290. sz. (2024. december 13.), p. 2.
-Michl József polgármester közreműködésével tartottak diafilmm vetítést a tatai Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban.
13. Mindenki dalra fakadt : beköltözött a tatabányai könyvtárba karácsony szelleme / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 292. sz. (2024. december 16.), p. 1. - ill.
-A tatabányai József Attila Könyvtárban hangversenyt adott a Bárdos Lajos Vegyeskórus.
14. "Mindig ugyanaz a világ!" / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 3. - ill.
-Az Új Forrás Est novemberi vendége a Kaukázus zenekar volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.

15.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 288. sz. (2024. december 11.), p. 5.
-A növények metszéséről beszél Herold Ferend a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban. Programajánló.
16.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 289. sz. (2024. december 12.), p. 5.
-Gyertyafényes adventi koncertet rendeznek a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Programajánló.
17.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 289. sz. (2024. december 12.), p. 5.
-Karácsonyi kézműves játszóházat szervez a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára. Programelőzetes.
18.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 289. sz. (2024. december 12.), p. 5.
-Bemutatják a Fellner Jakab konferenciasorozat alkalmából készült könyvet a tatai Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban. Programelőzetes.
19.
Programok. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 290. sz. (2024. december 13.), p. 5.
-Filmvetítést szerveznek gyermekek számára a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Programelőzetes.
20.
Sírfeliratok kötetbe foglalva. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 79. évf. 281. sz. (2024. december 3.), p. 5. - ill.
-A Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban került bemutatásra a Kuny Domokos Múzeum kiadásában megjelent "Lelked legyen bekötve az élet kötésébe" - Megéledő sírfeliratok a tatai zsidó temetőben című helytörténeti kiadvány.
21.
Tanulmánykötet a tatai zsidó temető történetéről / Machner Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 12.
-Tatán a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár épületében mutatták be a "Lelked legyen bekötve az élet kötésébe" című, a tatai zsidótemető történetét bemutató tanulmánykötetet.
22.
Varga Zoltán geológus kutatásai és élményei a dél-amerikai Tayos barlangról / Forisek Timea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 3-4.
-Varga Zoltán geológus volt a novemberi Öko-esték vendége, aki a dél-amerikai Tayos barlangról végzett kutatásairól mesélt.
23.
Vásári forgatag a József Attila Könyvtárban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 4. - ill.
-November 30-án rendezte meg hagyományos adventi kézműves vásárát a tatabányai József Attila Könyvtár.
24.
Veled marad, elkísér / Schmöltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 8. - ill.
-2024. november 25-én Forgács Péter párkányi író, tanár vendégeskedett a Helischer József Városi Könyvtárban.
25.
Vendégségben a Bodza Bisztróban / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 11. sz. (2024 december), p. 4-5. - ill.
-A novemberi Tájékoztató könyvklubban irodalmi gasztronómiai kirándulást tettünk egy kis, bükk faluba, Papp Diána Bodza Bisztró című könyvéről való beszélgetésünk révén.